

Teachingninja.in

Latest Govt Job updates

Private Job updates

Free Mock tests available

Visit - teachingninja.in

PPSC

**Previous Year Paper
Naib Tehsildar 2014**

READ INSTRUCTIONS GIVEN ON THIS PAGE BEFORE FILLING UP DETAILS OR ATTEMPTING TO ANSWER THE QUESTIONS.

Booklet Sr. No.

100145

General Knowledge

Roll No.

Registration No.

OMR Response Sheet No.

Name :

Father's Name :

Date of Birth :

D	D
---	---

M	M
---	---

Y	Y	Y	Y
---	---	---	---

Question Booklet
Series

A

Candidate's Signature :
(Please sign in the box)

[Total Questions : 100]

[Time Allowed : 2:00 Hours]

INSTRUCTIONS

- The candidate shall NOT open this booklet till the time told to do so by the Invigilator. However, in the meantime, the candidate may read the instructions carefully and subsequently fill the appropriate columns given above in **CAPITAL letters**. The candidate may also fill relevant columns (Other than the columns for marking responses to the questions) of the OMR Response Sheet, supplied separately.
- Use only **BLUE OR BLACK** ball point pen to fill the relevant columns on this page. Use similar pen for marking responses on OMR Response Sheet. Use of fountain pen may leave smudges, which may make the information given by the candidate illegible.
- The candidate shall be liable for any adverse effect if the information given by the candidate here or on the OMR Response Sheet, is illegible.
- Each candidate must fill all the columns given above on this page and sign at the appropriate place.
- Each candidate is required to attempt **100 questions in two hours**, except for visually impaired candidates, who would be given 20 minutes extra for marking their responses on the OMR Response Sheet, which will be supplied to the candidates separately.
- The candidate must write the Serial No. of OMR Response Sheet in the appropriate column of this Question Booklet. Similarly, the candidate **MUST** write the Serial No. of this Question Booklet and the Series of the Question Booklet at the appropriate column on the OMR Response Sheet. Failure to do so may result in rejection of the candidature of the candidate or non-evaluation of the OMR Response Sheet or both.
- The candidate should darken the appropriate response to the question by completely darkening the appropriate circle/oval according to his/her choice of response i.e. a, b, c or d in the manner shown in the example below :

			
---	---	---	---
- Partly darkening the circle/oval on the OMR response sheet or using other symbols such as tick mark or cross, would not result in evaluation of the response as the OMR scanner can only interpret the answers by reading the darkened responses in the manner explained in preceding paragraph. Darkening more than one circle/oval as response to a question shall also be considered as wrong answer.
- This question paper booklet has 32 pages. THE QUESTIONS ARE PRINTED IN ENGLISH AND PUNJABI. QUESTIONS IN PUNJABI ARE A TRANSLATION OF THE ENGLISH QUESTIONS. IN CASE OF ANY AMBIGUITY IN TRANSLATION, THE ENGLISH VERSION WILL BE DEEMED AUTHENTIC AND FINAL.
- THE CANDIDATES, WHEN ALLOWED TO OPEN THE QUESTION PAPER BOOKLET MUST CHECK THE BOOKLET TO CONFIRM THAT THE BOOKLET HAS COMPLETE NUMBER OF PAGES, THE PAGES ARE PRINTED CORRECTLY AND THERE ARE NO BLANK PAGES. IN CASE THERE IS ANY SUCH ERROR IN THE QUESTION PAPER BOOKLET THEN THE CANDIDATE SHOULD IMMEDIATELY BRING THIS FACT TO THE NOTICE OF THE INVIGILATION STAFF AND OBTAIN A BOOKLET OF THE SAME SERIES AS GIVEN EARLIER. Thereafter, the serial number of the booklet should be entered in the relevant column of the OMR. Wherever applicable, the candidate should request the Invigilation Staff to authenticate the change in the serial number of question booklet by making correction in the appropriate column of Attendance Sheet, where the Staff shall enter the correct serial number of the question booklet and initial the same.
- All questions carry equal marks i.e. one mark for each question.
- There is no negative marking.
- THERE ARE FOUR OPTIONS FOR EACH QUESTION AND THE CANDIDATE HAS TO MARK THE MOST APPROPRIATE ANSWER ON THE OMR RESPONSE SHEET.
- THE RIGHT TO EXCLUDE ANY QUESTION(S) FROM FINAL EVALUATION RESTS WITH THE COMMISSION.

1. Which of the following pair(s) is/are correctly matched ?

1. Surkotada – Coast of Gujarat
2. Rakhigarhi – Gulf of Cambay
3. Kalibangan – River Ghaggar, Rajasthan
4. Banawali – Fatehabad, Haryana

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 4
- (b) 1, 3 and 4
- (c) Only 3
- (d) 3 and 4

2. The terms “Krishan ayas” and “Shyama ayas” refer to which of the following metals ?

- (a) Copper
- (b) Bronze
- (c) Iron
- (d) Lead

3. Who of the following is considered to be the founder of Ajivika Sect ?

1. Makhali Gosala
2. Ashoka
3. Bindusara
4. Gautamiputra Satkarni

Choose the answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) 1 and 2
- (c) 3 and 4
- (d) None of the above

1. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੋੜੀ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਸੁਰਕੋਟਡਾ – ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਟ
2. ਰਾਖੀਗੜ੍ਹੀ – ਕੈਂਬੇ ਦੀ ਖਾੜੀ
3. ਕਾਲੀਬੰਗਨ – ਘੱਗਰ ਨਦੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ
4. ਬਾਨਾਵਲੀ – ਫਤੇਹਾਬਾਦ, ਹਰਿਆਣਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 4
- (b) 1, 3 ਅਤੇ 4
- (c) ਸਿਰਫ 3
- (d) 3 ਅਤੇ 4

2. “ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਯਾਸ” ਅਤੇ “ਸ਼ਿਆਮ ਅਯਾਸ” ਸ਼ਬਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਧਾਤ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ?

- (a) ਤਾਂਬਾ
- (b) ਕਾਂਸੀ
- (c) ਲੋਹਾ
- (d) ਸਿੱਕਾ

3. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਅਜੀਵਿਕਾ ਪੰਥ/ਸੰਪਰਦਾ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

1. ਮਖਾਲੀ ਗੋਸਾਲਾ
2. ਅਸ਼ੋਕਾ
3. ਬਿੰਦੁਸਾਰਾ
4. ਗੌਤਮੀਪੁਤ੍ਰ ਸਤਕਰਨੀ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) 3 ਅਤੇ 4
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

4. Match the following events of the life cycle of Buddha with the place associated with them :

<u>Event</u>	<u>Place</u>
A. Birth	1. Sarnath
B. Enlightenment	2. Kushinagra
C. First Sermon	3. Lumbini
D. Nirvana	4. Bodh Gaya

Choose the answer from the following :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	3	4	2	1
(d)	4	3	1	2

5. Arrange the following in chronological order :

1. Morley Minto Reforms
2. Surat Session of Congress
3. Rowlatt Act
4. Salt Satyagraha
5. Bhoodan Movement

Choose the answer from the following :

- (a) 1, 3, 2, 4, 5
- (b) 2, 1, 3, 4, 5
- (c) 1, 2, 3, 4, 5
- (d) 2, 1, 5, 4, 3

6. In India, amongst the following locations, where did the Dutch establish their earliest factory ?

- (a) Surat
- (b) Pulicat
- (c) Cochin
- (d) Cassimbazar/Kasim Bazar

4. ਬੁੱਧ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ :

<u>ਘਟਨਾ</u>	<u>ਸਥਾਨ</u>
A. ਜਨਮ	1. ਸਾਰਨਾਥ
B. ਗਿਆਨ ਪਰਕਾਸ਼ (Enlightenment)	2. ਕੁਸ਼ਿਨਗਰ
C. ਪਹਿਲਾ ਉਪਦੇਸ਼	3. ਲੁੰਬਿਨੀ
D. ਨਿਰਵਾਣ	4. ਬੋਧ ਗਯਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	3	4	1	2
(c)	3	4	2	1
(d)	4	3	1	2

5. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਰਤੀਬ (chronological order) ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

1. ਮੌਰਲੇ-ਮਿੰਟੋ ਸੁਧਾਰ (ਰਿਫਾਰਮਜ਼)
2. ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸੂਰਤ ਸੈਸ਼ਨ (ਇਜਲਾਸ)
3. ਰੌਲਟ ਅਧਿਨਿਯਮ (Rowlatt Act)
4. ਨਮਕ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹ
5. ਭੂ-ਦਾਨ ਅੰਦੋਲਨ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1, 3, 2, 4, 5
- (b) 2, 1, 3, 4, 5
- (c) 1, 2, 3, 4, 5
- (d) 2, 1, 5, 4, 3

6. ਭਾਰਤ ਵਿਖੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਡੱਚ (Dutch) ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਕਿੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ?

- (a) ਸੂਰਤ
- (b) ਪੁਲਿਕਟ
- (c) ਕੋਚੀਨ
- (d) ਕਾਸਿਮ ਬਜ਼ਾਰ

7. The resolution on Fundamental Rights and Economic Programme, drafted by Jawahar Lal Nehru, was adopted in which session of the Congress ?
- Kanpur Session, 1925
  - Madras Session, 1927
  - Karachi Session, 1931
  - Bombay Session, 1934
8. Who among the following was/were related with the Mutiny of 1857 ?
- Bakht Khan
  - Bhai Parmanand
  - Kunwar Singh
  - Nana Sahib
- Choose the answer from the following :
- Only 1
  - 1, 2 and 4
  - 1, 3 and 4
  - 3 and 4
9. "Esoteric Christianity" is the famous work of which of the following eminent personalities ?
- Robert Clive
  - Dadabhai Naoroji
  - A.O. Hume
  - Annie Besant
10. In the context of Indian freedom struggle, which one of the following movements is associated with the Gandhi-Irwin Pact ?
- Civil Disobedience Movement
  - Non-Cooperation Movement
  - Swadeshi Movement
  - Quit India Movement

7. ਜਵਾਹਰਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮਤਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਿਸ ਸੈਸ਼ਨ (ਇਜਲਾਸ) ਵਿਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ?
- ਕਾਨਪੁਰ ਸੈਸ਼ਨ, 1925
  - ਮਦਰਾਸ ਸੈਸ਼ਨ, 1927
  - ਕਰਾਚੀ ਸੈਸ਼ਨ, 1931
  - ਬੰਬੇ ਸੈਸ਼ਨ, 1934
8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ/ਬਗਾਵਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ/ਸਨ ?
- ਬਖ਼ਤ ਖਾਨ
  - ਭਾਈ ਪਰਮਾਨੰਦ
  - ਕੰਵਰ ਸਿੰਘ
  - ਨਾਨਾ ਸਾਹਿਬ
- ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :
- ਸਿਰਫ 1
  - 1, 2 ਅਤੇ 4
  - 1, 3 ਅਤੇ 4
  - 3 ਅਤੇ 4
9. "ਇਸੋਟਰਿਕ ਕ੍ਰਿਸਚੈਨਿਟੀ" (Esoteric Christianity) ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਉੱਪਰੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿਧ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- ਰਾਬਰਟ ਕਲਾਇਵ
  - ਦਾਦਾਭਾਈ ਨਾਰੋਜੀ
  - ਏ.ਓ. ਹਿਊਮ
  - ਐਨੀ ਬੇਸੰਤ
10. ਭਾਰਤੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅੰਦੋਲਨ ਗਾਂਧੀ-ਇਰਵਿਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ ?
- ਸਿਵਲ-ਡਿਸਓਬੀਡੀਐਂਸ ਅੰਦੋਲਨ
  - ਨਾਨ-ਕੋਪਰੇਸ਼ਨ ਅੰਦੋਲਨ
  - ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਅੰਦੋਲਨ
  - ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ

11. A huge mass of ice fed by snow on a high mountain slowly sliding downhill before it starts melting is called

- (a) Iceberg
- (b) Avalanche
- (c) Glacier
- (d) Snowball

12. Match the following States and Capitals :

<u>State</u>	<u>Capital</u>
A. Manipur	1. Aizawl
B. Mizoram	2. Kohima
C. Nagaland	3. Imphal
D. Arunachal Pradesh	4. Shillong
	5. Itanagar

Choose the answer from the following :

	A	B	C	D
(a)	1	3	4	5
(b)	3	1	4	5
(c)	1	4	2	3
(d)	3	1	2	5

13. Consider the following statements :

1. Indian road network of around 33 lakh km is third largest in the world.
2. Ahmedabad-Vadodara Expressway is India's first expressway.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

11. ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢਲਾਣ ਵੱਲ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਿਘਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

- (a) ਹਿੰਮ ਪਰਬਤ (Iceberg)
- (b) ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਰੁੜ੍ਹ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਪੱਥਰ-ਰਲਿਆ ਬਰਫ਼ ਦਾ ਢੇਰ (Avalanche)
- (c) ਹਿੰਮ ਨਦੀ/ਤੁਸ਼ਾਰ ਨਦੀ (Glacier)
- (d) ਬਰਫ਼ ਦਾ ਗੋਲਾ (Snowball)

12. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

<u>ਰਾਜ</u>	<u>ਰਾਜਧਾਨੀ</u>
A. ਮਨੀਪੁਰ	1. ਐਜ਼ਵਾਲ
B. ਮਿਜ਼ੋਰਮ	2. ਕੋਹੀਮਾ
C. ਨਾਗਾਲੈਂਡ	3. ਇੰਫਾਲ
D. ਅਰੁਨਾਚਲ ਪਰਦੇਸ਼	4. ਸ਼ਿਲੋਂਗ
	5. ਈਟਾਨਗਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	1	3	4	5
(b)	3	1	4	5
(c)	1	4	2	3
(d)	3	1	2	5

13. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਲਗਭਗ 33 ਲੱਖ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨੈਟਵਰਕ (ਜਾਲ), ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੈ ।
2. ਅਹਮਦਾਬਾਦ-ਵਦੋਦਰਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ-ਵੇ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ-ਵੇ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

14. Quinine, a drug for malaria is made from Cinchona tree. Which part of the tree is used in making this medicine ?

- (a) Root
- (b) Stem
- (c) Bark
- (d) Leaves

15. Consider the following statements about "Harmattan" :

1. It is a dry and dusty West African Trade Wind.
2. It generally blows during dry season from December to February.
3. It carries great quantities of fine dust from the Sahara.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) 1 and 2
- (b) Only 1
- (c) 2 and 3
- (d) 1, 2 and 3

16. Which of the following pair(s) is/are correctly matched ?

1. Kalinadi Hydro Electric Project – Andhra Pradesh
2. Dehar Hydro Electric Project – Himachal Pradesh
3. Srisaillam Hydro Electric Project – Karnataka

Choose the answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Only 3
- (d) None of the above

14. ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਦਵਾਈ ਕੁਨੀਨ, ਸਿਨਕੋਨਾ (Cinchona) ਪੇੜ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੇੜ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਜੜ੍ਹ
- (b) ਤਣਾ
- (c) ਸੱਕ/ਛਿੱਲ
- (d) ਪੱਤੇ

15. “ਹਰਮੈਟਨ” (Harmattan) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਿਟਿਆਲੀ ਟਰੇਡ ਹਵਾ/ਪੌਣ ਹੈ ।
2. ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ।
3. ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸਹਾਰਾ (Sahara) ਤੋਂ ਮਹੀਨ ਧੂੜ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) ਸਿਰਫ 1
- (c) 2 ਅਤੇ 3
- (d) 1, 2 ਅਤੇ 3

16. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਜੋੜੀ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਕਾਲੀਨਦੀ ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ – ਆਂਧਰਾ ਪਰਦੇਸ਼
2. ਦੇਹਰ ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ – ਹਿਮਾਚਲ ਪਰਦੇਸ਼
3. ਸ੍ਰੀਸੈਲਮ ਪਣ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ – ਕਰਨਾਟਕ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) ਸਿਰਫ 3
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

17. Consider the following statements :

1. El Niño and La Niña are complex weather patterns resulting from variations in ocean temperatures in the Equatorial Pacific.
2. In common parlance, La Niña is referred to as the warm oceanic phase and El Niño as the cold oceanic phase.

Which of the above mentioned statement(s) is/are **not** correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

18. Match the following :

<u>Stream / Current</u>	<u>Name of Ocean</u>
A. Gulf Stream	1. South Atlantic Ocean
B. Peruvian Current	2. South Indian Ocean
C. Benguela Current	3. North Atlantic Ocean
D. West Australian Current	4. South Pacific Ocean

Choose the answer from the following :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	1	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	4	3	1	2

17. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਐਲ-ਨੀਨੋ ਅਤੇ ਲਾ-ਨੀਨਾ, ਮੌਸਮ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਮੂਨੇ (Pattern) ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਭੂਮੱਧਰੇਖਕ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਫਰਕ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
2. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਲਾ-ਨੀਨਾ ਨੂੰ ਗਰਮ/ਨਿੱਘਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੜਾਅ (Phase) ਅਤੇ ਐਲ-ਨੀਨੋ ਨੂੰ (ਠੰਡਾ) ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੜਾਅ (Phase) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ **ਨਹੀਂ** ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

18. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

<u>ਧਾਰਾ</u>	<u>ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਨਾਮ</u>
A. ਖਾੜੀ ਧਾਰਾ (ਗਲਫ ਸਟਰੀਮ)	1. ਦੱਖਣੀ ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
B. ਪੇਰੂਵੀਅਨ ਧਾਰਾ (Peruvian Current)	2. ਦੱਖਣੀ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
C. ਬੈਂਗੁਲਾ ਧਾਰਾ (Benguela Current)	3. ਉੱਤਰੀ ਅੰਧ ਮਹਾਂਸਾਗਰ
D. ਪੱਛਮੀ ਆਸਟਰੇਲਿਆਈ ਧਾਰਾ (West Australian Current)	4. ਦੱਖਣੀ ਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	1	2	3	4
(b)	2	1	4	3
(c)	3	4	1	2
(d)	4	3	1	2

19. Consider the following statements :

1. Fold mountains are mountain ranges that are formed when two of the tectonic plates that make up the Earth's crust push together at their border.
2. Himalayas are an example of Fault-block mountains which were created where parts of continental crust were displaced.
3. Alps and Andes are examples of fold mountains.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) 1 and 2
- (c) 1 and 3
- (d) Only 2

20. Consider the following places and arrange them in order of their location from East to West :

1. Bali
2. Sumatra
3. New Guinea
4. East Timor

Choose answer from the following :

- (a) 3, 4, 1, 2
- (b) 4, 3, 1, 2
- (c) 4, 3, 2, 1
- (d) 3, 4, 2, 1

21. The Delimitation Commission demarcates the boundaries of the Parliamentary Constituencies as per provisions of the Delimitation Act. The existing delimitation of constituencies has been done on the basis of which year's census figures ?

- (a) 1991
- (b) 2001
- (c) 2011
- (d) None of the above

19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਜਦੋਂ ਧਰਾਤਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਨਿਰਮਾਣਕਾਰੀ ਪਲੇਟਾਂ ਅਪਣੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਲਦਾਰ ਪਰਬਤ (Fold mountains) ਬਣਦੇ ਹਨ ।
2. ਹਿਮਾਲਾ ਫਾਲਟ-ਬਲਾਕ ਪਰਬਤਾਂ (Fault-block mountains) ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਥਲ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਣੇ ਸਨ ।
3. ਐਲਪਸ ਅਤੇ ਐਂਡੀਜ਼ ਵਲਦਾਰ ਪਰਬਤ (Fold mountains) ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 3
- (d) ਸਿਰਫ 2

20. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ (ਲੋਕੇਸ਼ਨ) ਮੁਤਾਬਕ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਕਰੋ :

1. ਬਾਲੀ
2. ਸੁਮਾਤਰਾ
3. ਨਿਊ ਗਿਨੀਆ
4. ਪੂਰਬੀ ਤਿਮੂਰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 3, 4, 1, 2
- (b) 4, 3, 1, 2
- (c) 4, 3, 2, 1
- (d) 3, 4, 2, 1

21. ਹੱਦਬੰਦੀ ਆਯੋਗ (ਡੀਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ), ਹੱਦਬੰਦੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਿਸ ਸਾਲ ਦੇ ਜਨ-ਗਣਨਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ?

- (a) 1991
- (b) 2001
- (c) 2011
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

22. As per the provisions of the Constitution of India, what can be the maximum strength of the Lok Sabha ?

- (a) 552
- (b) 543
- (c) 545
- (d) 550

23. Consider the following statements regarding Bye-Elections :

1. The bye-elections are to be held within six months of occurrence of vacancy in any House of the Parliament or a State legislature.
2. This is not applicable where the remainder of the term of the Member whose vacancy is to be filled is less than one year.
3. This is not applicable where the remainder of the term of the Member whose vacancy is to be filled is less than six months.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) 1 and 2
- (d) 1 and 3

24. Which of the following Fundamental Rights provides protection against "Double Jeopardy" ?

- (a) Article 20
- (b) Article 21
- (c) Article 22
- (d) Article 24

22. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

- (a) 552
- (b) 543
- (c) 545
- (d) 550

23. ਉਪ-ਚੋਣਾਂ (Bye-elections) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਸੰਸਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ/ਸੀਟ ਖਾਲੀ (ਵੇਕੈਂਟ) ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ-ਚੋਣਾਂ (Bye-elections) ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।
2. ਇਹ ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ।
3. ਇਹ ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੇ, ਉਸਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮਿਆਦ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2
- (d) 1 ਅਤੇ 3

24. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ "ਦੂਹਰੇ ਖਤਰੇ" (ਡਬਲ-ਜ਼ਿਊਪਰਡੀ) ਤੋਂ ਬਚਾਉ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਧਾਰਾ 20
- (b) ਧਾਰਾ 21
- (c) ਧਾਰਾ 22
- (d) ਧਾਰਾ 24

25. As per Fundamental Rights enshrined in the Constitution of India, employment of children in factories, mines, etc. is prohibited below

- (a) 12 years
- (b) 14 years
- (c) 16 years
- (d) No age is prescribed in the Constitution

26. By which of the following writs, is an individual's right to hold a public office challenged ?

- (a) *Certiorari*
- (b) *Habeas Corpus*
- (c) *Mandamus*
- (d) *Quo Warranto*

27. Consider the following statements regarding the Directive Principles of State Policy :

1. There is a provision for securing just and humane conditions of work and for maternity relief.
2. There is a provision of living wages for the workers.
3. There is a provision to promote cottage industries on an individual or co-operative basis in rural areas.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) 1 and 2
- (c) 1, 2 and 3
- (d) 1 and 3

25. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤਹਿਤ ਕਿਸ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ, ਖਾਣਾਂ, ਆਦਿ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ?

- (a) 12 ਸਾਲ
- (b) 14 ਸਾਲ
- (c) 16 ਸਾਲ
- (d) ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ

26. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਰਿਟ/ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ, ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਬਲਿਕ/ਜਨਤਕ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਸਰਸ਼ਿਯੋਰੇਰੀ (*Certiorari*)
- (b) ਹੇਬਿਅਸ ਕੋਰਪਸ (*Habeas Corpus*)
- (c) ਮੈਨਡੇਮਸ (*Mandamus*)
- (d) ਕੋ ਵਾਰੰਟੋ (*Quo Warranto*)

27. ਰਾਜ-ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਤਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ (ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਜ਼ ਆਫ ਸਟੇਟ ਪਾਲਿਸੀ) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੁਤਾ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ ।
2. ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਬਾਹ ਯੋਗ ਮਿਹਨਤਾਨੇ (ਲਿਵਿੰਗ ਵੇਜ਼ਿਜ਼) ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ ।
3. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੋਟੇਜ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (d) 1 ਅਤੇ 3

28. In the context of the provisions of the Indian Constitution, consider the following statements :

1. Early childhood care and education for all children until they complete the age of six years is the Fundamental Duty of a parent or guardian.
2. Right to education for all children in the age group of 6 to 14 years is a Fundamental Right.
3. To provide opportunities for education to a child or ward between the age of six and fourteen years is a Directive Principle of State Policy.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 2
- (b) 1 and 2
- (c) Only 1
- (d) 1, 2 and 3

29. Consider the following statements :

1. The Constitution provides for the power to impose taxes by the Panchayats.
2. The Legislature of a State by law authorizes the Panchayats to levy, collect and appropriate taxes, duties, tolls and fees.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

28. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਅਗੇਤੋਂ ਬਚਪਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਗਾਰਡੀਅਨ (ਵਾਲੀ) ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਰਜ਼ (ਫੰਡਾਮੈਂਟਲ ਡਿਊਟੀ) ਹੈ।
2. 6 ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ (ਫੰਡਾਮੈਂਟਲ ਰਾਈਟ) ਹੈ।
3. 6 ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੌਕਾ/ਅਵਸਰ ਦੇਣਾ, ਇਕ ਰਾਜ-ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਤਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। (ਡਾਇਰੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਫ ਸਟੇਟ ਪਾਲਿਸੀ)

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 2
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) ਸਿਰਫ 1
- (d) 1, 2 ਅਤੇ 3

29. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
2. ਰਾਜ-ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਟੋਲ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਖਤਿਆਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

30. The power to conduct all elections to the Panchayats is vested in the State Election Commission, headed by a State Election Commissioner. Who appoints the State Election Commissioner ?

- (a) President
- (b) Governor
- (c) Chief Minister
- (d) Election Commission of India

31. Consider the following statements regarding the Overseas Citizens of India :

1. They are entitled to the grant of multiple entry lifelong visa for visiting India for any purpose.
2. They are entitled to parity with the Non-Resident Indians in respect of all facilities available to them.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

32. Which of the following has/have its own Legislative Assembly ?

1. Puducherry
2. Daman and Diu
3. Delhi
4. Lakshadweep

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 3
- (b) 1, 2 and 3
- (c) Only 3
- (d) 3 and 4

30. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜ ਚੋਣ ਆਯੋਗ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਖੀ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
- (b) ਗਵਰਨਰ
- (c) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
- (d) ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੋਣ ਆਯੋਗ

31. ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਇਹ ਕਿਸੀ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਲਈ, ਬਹੁ-ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਪਰਵੇਸ਼ (ਮਲਟੀਪਲ-ਐਂਟਰੀ) ਦੇ ਆਜੀਵਨ ਵੀਜ਼ਾ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਹਨ ।
2. ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ (ਨਾਨ-ਰੇਜ਼ੀਡੈਂਟ ਇੰਡੀਅਨ) ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

32. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਅਪਣੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਪੁੱਡੁਚੇਰੀ
2. ਦਮਨ ਅਤੇ ਦਿਊ
3. ਦਿੱਲੀ
4. ਲਕਸ਼ਦਵੀਪ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 3
- (b) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (c) ਸਿਰਫ 3
- (d) 3 ਅਤੇ 4

33. In the context of Questions raised in the Parliament of India, consider the following statements and identify the correct one(s).

1. **Starred Question** – A question to which written answer is desired by the member and is not followed by Supplementary questions.
2. **Unstarred Question** – A question to which a member desires an oral answer from the Minister in the House and is followed by Supplementary questions.
3. **Short Notice Question** – A question which relates to a matter of urgent public importance and can be asked with shorter notice than the period of notice prescribed for an ordinary question. It is answered orally and is followed by supplementary questions

Choose the answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) 1 and 2
- (c) Only 3
- (d) 1, 2 and 3

34. How long can the Vice-President act as President when the office of President of India falls vacant ?

- (a) Three months
- (b) Six months
- (c) For one year
- (d) Till new President is elected

33. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਵਿਚਾਰੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਥਨ/ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :

1. **ਤਾਰਾ ਅੰਕਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ** – ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਪੂਰਕ (ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ।
2. **ਬਿਨਾਂ ਤਾਰਾ ਅੰਕਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ** – ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਪੂਰਕ (ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।
3. **ਘੱਟ ਨੋਟਿਸ ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ** – ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਨਤਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਜਿੰਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੋਟਿਸ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕੇ । ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪੂਰਕ (ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) ਸਿਰਫ 3
- (d) 1, 2 ਅਤੇ 3

34. ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਦਫਤਰ ਖਾਲੀ (ਵੇਕੈਂਟ) ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਤੌਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ
- (b) ਛੇ ਮਹੀਨੇ
- (c) ਇੱਕ ਸਾਲ
- (d) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

35. According to Article 370 of the Constitution, which of the following is the process to cease operability of ibid article ?

- (a) Prime Minister by issuing Public notification
- (b) Council of Ministers after attaining the Special majority of both houses of the Parliament
- (c) President by issuing Public notification after the recommendation of the Constituent Assembly of the State
- (d) President after attaining the majority of both houses of Parliament with ratification by 2/3rd of the State Assemblies

36. Recently, which one of the following international groupings has temporarily banned the import of Alphonso Mango and four vegetables from India on poor quality issue ?

- (a) SACU
- (b) EU
- (c) MERCOSUR
- (d) OPEC

37. Who has the power to abolish the Legislative Council of a State (Vidhan Parishad) ?

- (a) The President of India
- (b) The Governor of the concerned State
- (c) Cabinet of the State
- (d) Legislative Assembly of the concerned State

35. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਮੁਤਾਬਕ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ
- (b) ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਸਦਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਹੁਮਤ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ
- (c) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਉਪਰੰਤ, ਜਨਤਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ
- (d) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ 2/3 ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ

36. ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਲਫੋਂਸੋ ਅੰਬ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਬਜੀਆਂ ਦੇ ਖਰਾਬ ਸਤਰ/ਕੁਆਲਟੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਉੱਤੇ ਹਾਲ ਹੀ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦਸ਼ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ?

- (a) SACU
- (b) EU
- (c) MERCOSUR
- (d) OPEC

37. ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਖਤਮ (ਅਬੋਲਿਸ਼) ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
- (b) ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੇ ਗਵਰਨਰ
- (c) ਰਾਜ ਦੀ ਕੈਬਿਨੇਟ
- (d) ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

38. Which of the following Schedule(s) of the Constitution of India contain special provisions for the administration of Scheduled areas and Tribal areas in several States ?

1. Fourth
2. Fifth
3. Sixth
4. Seventh

Choose the answer from the following:

- (a) 1 and 2
- (b) 2 and 3
- (c) Only 2
- (d) 3 and 4

39. Right against Exploitation, which is a Fundamental Right includes the following :

1. Prohibition of traffic in human beings
2. Abolition of untouchability
3. Prohibition of forced labour
4. Prohibition of employment of children in hazardous jobs

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 3
- (b) 1 and 4
- (c) 1, 2 and 4
- (d) 1, 3 and 4

40. Lok Sabha passes Vote on Account

- (a) To meet the expenditure during the intervening period between the introduction of budget and its passage
- (b) To meet the expenditure on secret services
- (c) To enable the government to meet unexpected expenditure
- (d) None of the above

38. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀਆਂ (ਸ਼ੀਡਿਊਲ) ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਬੰਧੀ ਉਪਬੰਧ ਦਰਜ ਹਨ ?

1. ਚੌਥਾ
2. ਪੰਜਵਾਂ
3. ਛੇਵਾਂ
4. ਸੱਤਵਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) 2 ਅਤੇ 3
- (c) ਸਿਰਫ 2
- (d) 3 ਅਤੇ 4

39. ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ (ਫੰਡਾਮੈਂਟਲ ਰਾਈਟ) ਹੈ, ਵਿਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ/ਹਨ :

1. ਮਨੁੱਖੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਵਰਜਣ
2. ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ
3. ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਵਰਜਣ
4. ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਵਰਜਣ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 3
- (b) 1 ਅਤੇ 4
- (c) 1, 2 ਅਤੇ 4
- (d) 1, 3 ਅਤੇ 4

40. ਲੋਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ 'ਵੋਟ ਆਨ ਅਕਾਊਂਟ' ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਬਜਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਅੰਤਰਵਰਤੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ
- (b) ਖੁਫੀਆ/ਗੁਪਤ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ
- (c) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਕਲਪਿਤ ਖਰਚ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

41. Swimming is possible on account of which of the following scientific principles ?

- (a) Newton's first law of motion
- (b) Newton's second law of motion
- (c) Newton's third law of motion
- (d) Newton's law of gravitation

42. When mechanical waves have a frequency above the audible range, these are called

- (a) Sonics
- (b) Infrasonics
- (c) Supersonics
- (d) Ultrasonics

43. M.R.I. is considered to be superior to C.T. scan for the following reasons :

1. M.R.I. can obtain images in any plane.
2. M.R.I. produces 3-D image after mixing all images of single plane.
3. M.R.I. shows movable anatomical images.

Which of the statement(s) mentioned above is/are TRUE ?

- (a) Only 1
- (b) 1, 2 and 3
- (c) 1 and 3
- (d) Only 3

44. Antibodies in our body are complex

- (a) Prostaglandins
- (b) Glycoproteins
- (c) Lipoproteins
- (d) Steroids

41. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤੈਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਨਿਊਟਨ ਦਾ ਗਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ
- (b) ਨਿਊਟਨ ਦਾ ਗਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੂਜਾ ਨਿਯਮ
- (c) ਨਿਊਟਨ ਦਾ ਗਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਤੀਜਾ ਨਿਯਮ
- (d) ਨਿਊਟਨ ਦਾ ਗੁਰੂਤਾ ਖਿੱਚ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ

42. ਜਦੋਂ ਮਕੈਨਿਕੀ (ਮਕੈਨਿਕਲ) ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਾਰਵਾਰਤਾ (ਫਰੀਕੁਐਂਸੀ) ਸੁਣਨਯੋਗ ਸੀਮਾ (ਰੇਂਜ) ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਸੌਨਿਕਸ
- (b) ਇਨਫਰਾਸੌਨਿਕਸ
- (c) ਸੁਪਰਸੌਨਿਕਸ
- (d) ਅਲਟਰਾਸੌਨਿਕਸ

43. ਐਮ.ਆਰ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੀ.ਟੀ. ਸਕੈਨ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

1. ਐਮ.ਆਰ.ਆਈ. ਕਿਸੀ ਵੀ ਪੱਧਰ/ਤਲ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ।
2. ਐਮ.ਆਰ.ਆਈ. ਇੱਕਲੇ ਪੱਧਰ/ਤਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ-ਆਯਾਮ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਤਿਰੂਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ।
3. ਐਮ.ਆਰ.ਆਈ. ਅੰਗ ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਬੰਧੀ ਚਲਣਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਤਿਰੂਪ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (c) 1 ਅਤੇ 3
- (d) ਸਿਰਫ 3

44. ਸਾਡੇ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿਚ ਰੋਗਨਾਸ਼ਕ ਅੰਸ਼ (ਐਂਟੀਬਾਡੀਜ਼) ਪੇਚੀਦਾ _____ ਹਨ ।

- (a) ਪ੍ਰੋਸਟਾਗਲੈਂਡਿਨਜ਼
- (b) ਗਲਾਇਕੋਪ੍ਰੋਟੀਨਜ਼
- (c) ਲਿਪੋਪ੍ਰੋਟੀਨਜ਼
- (d) ਸਟੀਰਾਇਡਜ਼

45. In Pressurized Heavy Water Reactors, the heavy water is used as

1. Coolant
2. Moderator
3. Fuel

Choose the answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) 1 and 3
- (c) Only 2
- (d) 1 and 2

46. Which one of the following is known as Marsh gas ?

- (a) CO
- (b) CO₃
- (c) CH₄
- (d) CH₂

47. Which of the following can be considered as "In-situ conservation" of Bio-diversity ?

1. Conservation of species in their natural habitats.
2. Gene banks.
3. Captive breeding of animals and artificial propagation of plants.
4. Collecting living organisms for zoos, aquaria, and botanical gardens for research.

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 2
- (b) 2 and 4
- (c) Only 1
- (d) Only 3

45. ਦਬਾਅ ਯੁਕਤ ਭਾਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਭੱਠੀ (ਪ੍ਰੈਸ਼ਰਾਈਜ਼ਡ ਹੈਵੀ ਵਾਟਰ ਰੀਐਕਟਰ) ਵਿਚ, ਭਾਰੀ ਪਾਣੀ (ਹੈਵੀ ਵਾਟਰ) ਨੂੰ ਬਤੌਰ _____ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

1. ਕੂਲੈਂਟ (ਸੀਤਲ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ)
2. ਮਾਡਰੇਟਰ
3. ਬਾਲਣ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 3
- (c) ਸਿਰਫ 2
- (d) 1 ਅਤੇ 2

46. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ (ਖੋਭਾ) ਗੈਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) CO
- (b) CO₃
- (c) CH₄
- (d) CH₂

47. ਜੀਵ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ "ਇਨ-ਸੀਟੂ ਸੁਰੱਖਿਆਪਣ" ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

1. ਕਿਸਮਾਂ/ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਵਾਸ-ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆਪਣ ।
2. ਜੀਨ ਬੈਂਕ ।
3. ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਬੰਦੀਪੁਣਾ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪ੍ਰਜਣਨ ।
4. ਜ਼ਿੰਦਾ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਚਿੜੀਆ ਘਰ, ਜਲ-ਜੀਵਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਬਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਲਈ ਸੰਚਾਲਣ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) 2 ਅਤੇ 4
- (c) ਸਿਰਫ 1
- (d) ਸਿਰਫ 3

48. In the structure of planet Earth, the inner core is mainly made up of which one of the following metals ?

- (a) Fe
- (b) Al
- (c) Si
- (d) Cr

49. Which of the following pollutant(s) is/are emitted from Automobile emissions ?

- 1. Nitrogen Oxides
- 2. Carbon Monoxide
- 3. Hydrocarbons

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 3
- (b) 2 and 3
- (c) 1 and 2
- (d) 1, 2 and 3

50. During last year Ashes series, the International Cricket Council (ICC) was reportedly investigating incidents of bat tampering designed to evade 'Hot Spot technology' by players. Which of the following materials was reportedly under the scanner for the same ?

- (a) Fluorescent tape
- (b) Silicon tape
- (c) Plastic tape
- (d) Fibre tape

48. ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਬਣਤਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੋਰ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਹਿੱਸਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ?

- (a) Fe
- (b) Al
- (c) Si
- (d) Cr

49. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ(ੜੇ) ਦੂਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਤੌਤ ਮੋਟਰਵਾਹਨਾਂ (ਆਟੋਮੁਬਾਇਲ) ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ?

- 1. ਨਾਇਟਰੋਜਨ ਓਕਸਾਈਡਜ਼
- 2. ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਕਸਾਈਡ
- 3. ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨਜ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 3
- (b) 2 ਅਤੇ 3
- (c) 1 ਅਤੇ 2
- (d) 1, 2 ਅਤੇ 3

50. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਐਸ਼ਿਜ਼ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੌਰਾਨ ਖਿਲਾੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 'ਹਾਟ-ਸਪਾਟ ਤਕਨੀਕ' ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬੈਟ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਸੰਬੰਧੀ, ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ (ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਹੜਾ ਪਦਾਰਥ ਪਰੀਖਣ ਅਧੀਨ ਸੀ ?

- (a) ਫਲੋਰੋਸੈਂਟ ਟੇਪ
- (b) ਸੀਲਿਕੋਨ ਟੇਪ
- (c) ਪਲਾਸਟਿਕ ਟੇਪ
- (d) ਫਾਇਬਰ ਟੇਪ

Directions : Read the passage given below and answer the following questions (Q. No. 51 to Q. No. 54).

Some modern anthropologists hold that biological evolution has shaped not only human morphology but also human behaviour. The role those anthropologists ascribe to evolution is not of dictating the details of human behaviour but one of imposing constraints — ways of feeling, thinking and acting that “come naturally” in archetypal situations in any culture. Our “frailties” — emotions and motives such as rage, fear, greed, gluttony, joy, lust, love — may be a very mixed assortment, but they share at least one immediate quality: we are, as we say, “in the grip” of them. And thus they give us our sense of constraints.

Unhappily, some of those frailties — our need for ever-increasing security among them — are presently maladaptive. Yet beneath the overlay of cultural detail, they, too, are said to be biological in direction, and therefore, as natural to us as our appendixes. We would need to comprehend thoroughly their adaptive origins in order to understand how badly they guide us now. And we might then begin to resist their pressure.

51. The author implies that control to any extent over the “frailties” that constrain our behaviour is thought to presuppose
- (a) That those frailties are recognized as currently beneficial and adaptive
  - (b) That there is little or no overlay of cultural detail that masks their true nature
  - (c) That there are cultures in which those frailties do not “come naturally” and from which such control can be learned
  - (d) A full understanding of why those frailties evolved and how they function now

52. It can be inferred that in his discussion of maladaptive frailties, the author assumes that

- (a) Evolution does not favour the emergence of adaptive characteristics over the emergence of maladaptive ones
- (b) Any structure or behaviour not positively adaptive is regarded as transitory in evolutionary theory
- (c) Changes in the total human environment can outpace evolutionary change
- (d) Maladaptive characteristics, once fixed, make the emergence of other maladaptive characteristics more likely

53. The primary purpose of the passage is to present

- (a) A position on the foundations of human behaviour and on what those foundations imply
- (b) A theory outlining the parallel development of human morphology and of human behaviour
- (c) A diagnostic test for separating biologically determined behaviour patterns from culture-specific detail
- (d) An overview of those human emotions and motives that impose constraints on human behaviour

54. Which of the following most probably provides an appropriate analogy from human morphology for the "details" versus "constraints" distinction made in the passage in relation to human behaviour ?

- (a) The ability of most people to see all colours of the visible spectrum as against most people's inability to name any but the primary colours
- (b) The greater lung capacity of mountain people that helps them live in oxygen-poor air as against people's inability to fly without special apparatus
- (c) The ability of even the least fortunate people to show compassion as against people's inability to mask their feelings completely
- (d) The ability of some people to dive to great depths as against most people's inability to swim long distances

Direction : For Q No. 55 and 56. In the following questions choose the word which **best expresses the meaning of the underlined word.**

55. Repudiate

- (a) Reject
- (b) Annoy
- (c) Appropriate
- (d) Besmirch

56. Erudite

- (a) Settle
- (b) Academic
- (c) Expand
- (d) Execute

Direction : For Q No. 57 and 58. In the following questions choose the word which is the **exact opposite** of the underlined word.

57. Flagitious

- (a) Vapid
- (b) Frivolous
- (c) Ignorant
- (d) Innocent

58. Ominous

- (a) Favourable
- (b) Pleasant
- (c) Auspicious
- (d) Encouraging

59. Consider the translation of the following words and choose the correct option(s) :

- 1. In toto — ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
- 2. Intra Vires — ਇਖਤਿਆਰ ਅੰਦਰ
- 3. Intangible — ਅਗੋਚਰ

Choose answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) 2 and 3
- (c) 1 and 2
- (d) 1, 2 and 3

60. Consider the translation of the following words and choose the correct option(s) :

- 1. Hagiography — ਸੰਤ ਜੀਵਨੀ
- 2. Halo — ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ

Choose answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

61. Through which of the following companies, is the Govt. of Punjab providing 108 Emergency Ambulance Services ?

- (a) GVK
- (b) M/s GMR Healthcare
- (c) M/s Ziqitza Healthcare
- (d) Bharat Vikas Group

62. Panem Coal Mines Ltd. which was in the news recently is located in which of the following districts of Jharkhand ?

- (a) Pakur
- (b) Bokaro
- (c) Dhanbad
- (d) Deogarh

63. There are two Community Reserves in Punjab. Identify the correct pairs from the following :

1. Lalwan Community Reserve - Hoshiarpur
2. Keshopur Chhamb Community Reserve - Pathankot

Choose the answer from the following :

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

61. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਸ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 108 ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ?

- (a) ਜੀ.ਵੀ.ਕੇ.
- (b) ਐਮ/ਐਸ ਜੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਹੈਲਥਕੇਅਰ
- (c) ਐਮ/ਐਸ ਜ਼ੀਕਿਤਜ਼ਾ ਹੈਲਥਕੇਅਰ
- (d) ਭਾਰਤ ਵਿਕਾਸ ਗਰੁੱਪ

62. ਪਾਨੇਮ ਕੋਲਾ ਖਾਨ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

- (a) ਪਾਕੁੜ
- (b) ਬੋਕਾਰੋ
- (c) ਧਨਬਾਦ
- (d) ਦਿਓਗੜ੍ਹ

63. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋ ਕਮਯੂਨਿਟੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਨ । ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਸਹੀ ਜੋੜੀ/ਜੋੜੀਆਂ ਪਛਾਣੋ ।

1. ਲਾਲਵਾਨ ਕਮਯੂਨਿਟੀ ਰਿਜ਼ਰਵ - ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
2. ਕੇਸ਼ੋਪੁਰ ਛੰਬ ਕਮਯੂਨਿਟੀ ਰਿਜ਼ਰਵ - ਪਠਾਨਕੋਟ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

64. Which of the following statement(s) is/are correct regarding Rashtriya Krishi Vikas Yojana (R.K.V.Y.) ?

1. The main objective of the scheme is to provide flexibility and autonomy to the States in the process of planning and executing Agriculture and allied sector schemes.
2. To ensure preparation of agriculture plans for the districts and States based on agro-climatic conditions, availability of technology and natural resources.
3. The pattern of grant is 80 percent Centre's share and 20 percent as the State share.

Choose the answer from the codes given below :

- (a) Only 1
- (b) 1 and 2
- (c) 2 and 3
- (d) Only 3

65. Consider the following statements :

1. Chhota Ghallughara Memorial is located in Kahnuwan, Gurdaspur.
2. The historical place where Emperor Akbar was coronated, is located in present day Pathankot district.

Which of the above statement(s) is/are correct ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

64. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਆਰ.ਕੇ.ਵੀ.ਵਾਈ.) ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਸਕੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਚਕ (ਫਲੈਕਸੀਬਿਲਟੀ) ਅਤੇ ਸਵਾਧੀਨਤਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ।
2. ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਖੇਤੀ-ਜਲਵਾਯੂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ।
3. ਗ੍ਰਾਂਟ ਦਾ ਅਧਾਰ 80 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਗ ਅਤੇ 20 ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਰਾਜ ਦਾ ਭਾਗ ਹੈ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) 2 ਅਤੇ 3
- (d) ਸਿਰਫ 3

65. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਮਾਰਕ ਕਾਹਨੁਵਾਨ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ।
2. ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੀ ਤਾਜ-ਪੋਸ਼ੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

66. Which of the following Assembly segments are due for Bye-elections in Punjab ?

1. Patiala Urban
2. Dhuri
3. Talwandi Sabo
4. Moga

Choose the correct answer from the options given below :

- (a) 1 and 2
- (b) 2 and 4
- (c) 1, 2 and 3
- (d) 1, 3 and 4

67. Match the following :

<u>Monument</u>	<u>Place</u>
A. Ancestral House of Shaheed Udham Singh	1. Ferozepur
B. Anglo Sikh War Memorial, Mudki	2. Rupnagar
C. Ancient Temples, Dholbaha	3. Kapurthala
D. Moorish Mosque	4. Hoshiarpur
	5. Sunam

Choose the answer from the following :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	5	1	4	3
(c)	5	2	4	1
(d)	2	3	1	5

66. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਪ-ਚੋਣਾਂ (Bye-elections) ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ?

1. ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰੀ
2. ਧੂਰੀ
3. ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ
4. ਮੋਗਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) 2 ਅਤੇ 4
- (c) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (d) 1, 3 ਅਤੇ 4

67. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰੋ :

<u>ਸਮਾਰਕ</u>	<u>ਸਥਾਨ</u>
A. ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੱਦੀ ਘਰ	1. ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
B. ਐਂਗਲੋ-ਸਿੱਖ ਲੜਾਈ ਸਮਾਰਕ, ਮੁਦਕੀ	2. ਰੂਪਨਗਰ
C. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੰਦਰ, ਢੋਲਬਾਹਾ	3. ਕਪੂਰਥਲਾ
D. ਮੂਰਿਸ਼ ਮਸਜਿਦ	4. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
	5. ਸੁਨਾਮ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

	A	B	C	D
(a)	2	1	3	4
(b)	5	1	4	3
(c)	5	2	4	1
(d)	2	3	1	5

68. Which of the following canals is/are part of Canal Irrigation system of Punjab?

1. Upper Bari Doab Canal
2. Makhu Canal
3. Shahnehar Canal

Choose the answer from the options given below :

- (a) 1 and 3
- (b) Only 1
- (c) 1 and 2
- (d) 1, 2 and 3

69. In the context of Maharaja Ranjit Singh, arrange the following historical events in the correct chronological sequence :

1. Battle of Attock
2. Conquest of Multan
3. Battle of Shupaiyan

Choose the correct answer from the following :

- (a) 3, 2, 1
- (b) 1, 2, 3
- (c) 2, 1, 3
- (d) 1, 3, 2

70. Hymns of which of the following Sikh Gurus are contained in Guru Granth Sahib?

1. Guru Har Rai
2. Guru Angad Dev
3. Guru Tegh Bahadur
4. Guru Hargobind

Choose the correct answer from the following :

- (a) Only 2
- (b) 1 and 2
- (c) 2 and 3
- (d) 2, 3 and 4

68. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਹਿਰ ਸਿੰਚਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਅੱਪਰ ਬਾਡੀ ਦੋਆਬ ਨਹਿਰ (Upper Bari Doab Canal)
2. ਮੱਖੂ ਨਹਿਰ (Makhu Canal)
3. ਸ਼ਾਹਨਹਾਰ ਨਹਿਰ (Shahnehar Canal)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 3
- (b) ਸਿਰਫ 1
- (c) 1 ਅਤੇ 2
- (d) 1, 2 ਅਤੇ 3

69. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਰਤੀਬ (Chronological sequence) ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

1. ਅਟੱਕ ਦੀ ਲੜਾਈ
2. ਮੁਲਤਾਨ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ
3. ਸ਼ੋਪਾਇਨ ਦੀ ਲੜਾਈ (Battle of Shupaiyan)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 3, 2, 1
- (b) 1, 2, 3
- (c) 2, 1, 3
- (d) 1, 3, 2

70. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ/ਪਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ ?

1. ਗੁਰੂ ਹਰ ਰਾਇ
2. ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ
3. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
4. ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 2
- (b) 1 ਅਤੇ 2
- (c) 2 ਅਤੇ 3
- (d) 2, 3 ਅਤੇ 4

71. During whose reign did Khan Jahan Lodi revolt ?

- (a) Akbar
- (b) Jahangir
- (c) Shahjahan
- (d) Aurangzeb

72. Who amongst the following was **not** associated with the Ghadar Party ?

- (a) Tarak Nath Das
- (b) Maulvi Barkatullah
- (c) Vishnu Ganesh Pingle
- (d) Ganesh Srikrishna Khaparde

73. Who was the "Rajpramukh" of PEPSU at the time of its creation in 1948 ?

- (a) Yadavindra Singh
- (b) Jagatjit Singh
- (c) Gian Singh Rarewala
- (d) Raghbir Singh

74. Who was the founder of Ahmadiyya Movement ?

- (a) Maulana Muhammad Ali
- (b) Mirza Ghulam Ahmed
- (c) Mirza Hadi Beg
- (d) Maulana Gul Muhammad

75. Arrange the names of following Sikh Gurus in correct chronological sequence :

1. Guru Amar Dass
2. Guru Har Krishan
3. Guru Har Rai
4. Guru Hargobind

Choose the answer from the following :

- (a) 1, 2, 3, 4
- (b) 1, 4, 2, 3
- (c) 1, 3, 2, 4
- (d) 1, 4, 3, 2

71. ਕਿਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ, ਖਾਨ ਜਹਾਨ ਲੋਧੀ ਵੱਲੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ?

- (a) ਅਕਬਰ
- (b) ਜਹਾਂਗੀਰ
- (c) ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ
- (d) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

72. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ **ਨਹੀਂ** ਸੀ ?

- (a) ਤਾਰਕ ਨਾਥ ਦਾਸ
- (b) ਮੌਲਵੀ ਬਰਕਤੁਲਾਹ
- (c) ਵਿਸ਼ਨੂ ਗਣੇਸ਼ ਪਿੰਗਲੇ
- (d) ਗਣੇਸ਼ ਸ੍ਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਖਪਰਦੇ

73. 1948 ਵਿਚ ਪੇਪਸੂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਦਾ "ਰਾਜਪ੍ਰਮੁੱਖ" ਕੌਣ ਸੀ ?

- (a) ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਸਿੰਘ
- (b) ਜਗਤਜੀਤ ਸਿੰਘ
- (c) ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾਰੇਵਾਲਾ
- (d) ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

74. ਅਹਮਦੀਆ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੌਣ ਸੀ ?

- (a) ਮੌਲਾਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ
- (b) ਮਿਰਜ਼ਾ ਗੁਲਾਮ ਅਹਮਦ
- (c) ਮਿਰਜ਼ਾ ਹਾਦੀ ਬੇਗ਼
- (d) ਮੌਲਾਨਾ ਗੁਲ ਮੁਹੰਮਦ

75. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਰਤੀਬ (chronological sequence) ਵਿਚ ਕਰੋ :

1. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ
2. ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
3. ਗੁਰੂ ਹਰਰਾਇ
4. ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1, 2, 3, 4
- (b) 1, 4, 2, 3
- (c) 1, 3, 2, 4
- (d) 1, 4, 3, 2

76. Consider the following statements :

1. The Kartarpur Vali Bir was dictated by Guru Arjun Dev to Bhai Budhha and the compilation was made at Amritsar.
2. Compilations of Guru Gobind Singh were collected in a separate volume called the Dasven Padshah Da Granth by his disciple Bhai Gurdas.

Which of the statement(s) is/are true ?

- (a) Only 1
- (b) Only 2
- (c) Both 1 and 2
- (d) Neither 1 nor 2

77. Tripartite Treaty was signed in 1838. Which of the following was **not** a party to it ?

- (a) British Govt.
- (b) Maharaja Ranjit Singh
- (c) Dost Muhammad
- (d) Shah Shuja

78. Amrita Pritam was the first woman recipient of the Sahitya Academy Award in 1956. She was given this award as a recognition of which of her following literary works ?

- (a) *Kagaj te Canvas*
- (b) *Sunehey*
- (c) *Kala Gulab*
- (d) *Rasidi Ticket*

76. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ :

1. ਕਰਤਾਰਪੁਰਵਾਲੀ ਬੀੜ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨਦੇਵ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।
2. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅੰਕ ਨਾਮਕ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ/ਹਨ ?

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 1 ਅਤੇ 2 ਦੋਵੇਂ
- (d) 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

77. ਤ੍ਰਿਭਾਗੀ ਸੰਧੀ 1838 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ?

- (a) ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ
- (b) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
- (c) ਦੋਸਤ ਮੁਹੰਮਦ
- (d) ਸ਼ਾਹ ਸ਼ੁਜਾ

78. ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 1956 ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਚਨਾ ਲਈ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ?

- (a) *ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ*
- (b) *ਸੁਨੇਹੇ*
- (c) *ਕਾਲਾ ਗੁਲਾਬ*
- (d) *ਰਸੀਦੀ ਟਿਕਟ*

79. The Treaty of Lahore 1809 was signed between the British Govt. and Maharaja Ranjit Singh. Who amongst the following signed this Treaty on behalf of the British Govt. ?

- (a) Charles Theophilus Metcalfe
- (b) Lord Minto
- (c) Colonel Ochterlony
- (d) Lord William Bentinck

80. Hymns of Bhagats and Sufi saints have been included in Adi Granth. Arrange the names of following Bhagats and Saints in the correct chronological sequence :

- 1. Ramanand
- 2. Sadhna
- 3. Dhanna
- 4. Surdas

Choose the answer from the following :

- (a) 3, 1, 4, 2
- (b) 1, 3, 2, 4
- (c) 2, 3, 1, 4
- (d) 2, 1, 3, 4

81. Who amongst the following players was defeated by Maria Sharapova to win French Open 2014 ?

- (a) Simona Halep
- (b) Serena Williams
- (c) Venus Williams
- (d) Eugenie Bouchard

82. Rajkummar Rao won the Best Actor award in the 61st National Film Awards, for which of the following films ?

- (a) Ship of Theseus
- (b) Rangbhoomi
- (c) Shahid
- (d) Kai Po Che

79. 1809 ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਸੰਧੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ । ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸੰਧੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ?

- (a) ਚਾਰਲਜ਼ ਥੀਓਫਿਲਸ ਮੈਟਕਾਲਫ
- (b) ਲਾਰਡ ਮਿਨਟੋ
- (c) ਕਰਨਲ ਔਕਟਰਲੋਨੀ
- (d) ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਨਟਿੰਕ

80. ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਪਦ/ਭਜਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਗਤਾਂ/ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤਰਤੀਬ (chronological sequence) ਵਿਚ ਕਰੋ :

- 1. ਰਾਮਾਨੰਦ
- 2. ਸਧਨਾ
- 3. ਧੰਨਾ
- 4. ਸੂਰਦਾਸ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 3, 1, 4, 2
- (b) 1, 3, 2, 4
- (c) 2, 3, 1, 4
- (d) 2, 1, 3, 4

81. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਮਾਰੀਆ ਸ਼ੈਰਾਪੋਵਾ ਵੱਲੋਂ ਫਰੈਂਚ ਓਪਨ 2014 ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

- (a) ਸੀਮੋਨਾ ਹੈਲੇਪ
- (b) ਸੀਰੀਨਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼
- (c) ਵੀਨਸ ਵਿਲੀਅਮਜ਼
- (d) ਯੂਜੀਨੀ ਬੁਚਾਰਡ

82. 61ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫਿਲਮ ਅਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਰਾਓ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ?

- (a) ਸ਼ਿਪ ਆਫ ਥੀਸਿਯਸ
- (b) ਰੰਗਭੂਮੀ
- (c) ਸ਼ਾਹਿਦ
- (d) ਕਾਏ ਪੋ ਛੇ

83. Ambassador car was originally based on the model of which car ?

- (a) Bugatti
- (b) Maserati Birdcage
- (c) Porsche
- (d) Morris Oxford

84. MMOPL (Mumbai Metro One Pvt. Ltd.) is a joint venture company comprising of which of the following companies/organizations ?

- 1. Reliance Infrastructure
- 2. Veolia Transport
- 3. Mumbai Metropolitan Region Development Authority (MMRDA)
- 4. Larsen and Toubro

Choose the answer from the following :

- (a) 1 and 3
- (b) 1, 2 and 3
- (c) 1, 3 and 4
- (d) 2, 3 and 4

85. Quebec, which was recently in the news for the helicopter-aided jailbreak, is a province located in which of the following countries ?

- (a) U.S.A.
- (b) Canada
- (c) Chile
- (d) Ecuador

86. The biography of legendary actor Dilip Kumar titled 'Substance and Shadow', is authored by

- (a) Abhimanyu Dosanjh
- (b) Keerat Prashar
- (c) Saira Banu
- (d) Uday Tara Nayar

83. ਅਮਬੈਸਡਰ ਗੱਡੀ ਮੌਲਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਿਸ ਗੱਡੀ ਦੇ ਮਾਡਲ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ?

- (a) ਬੁਗਾਟੀ
- (b) ਮੈਸਰਟੀ ਬਰਡਕੇਜ
- (c) ਪੋਰਸ਼
- (d) ਮੌਰਿਸ ਓਕਸਫੋਰਡ

84. ਐਮ.ਐਮ.ਓ.ਪੀ.ਐਲ. (ਮੁੰਬਈ ਮੈਟਰੋ ਵਨ ਪਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ) ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਵੈਂਚਰ ਕੰਪਨੀ ਹੈ । ਇਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ/ਹਨ ?

- 1. ਰੀਲਾਇਐਂਸ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ
- 2. ਵੀਓਲਿਆ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ
- 3. ਮੁੰਬਈ ਮੈਟਰੋਪੌਲਿਟਨ ਰੀਜਨ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਐਮ.ਐਮ.ਆਰ.ਡੀ.ਏ.)
- 4. ਲਾਰਸਨ ਅਤੇ ਟੂਬਰੋ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 3
- (b) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (c) 1, 3 ਅਤੇ 4
- (d) 2, 3 ਅਤੇ 4

85. ਕਿਊਬੈਕ ਹਾਲ ਹੀ ਹੈਲੀਕੋਪਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੇਲ ਤੋਂ ਫਰਾਰੀ ਲਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ । ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਸੂਬਾ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ?

- (a) ਯੂ.ਐਸ.ਏ.
- (b) ਕਨੇਡਾ
- (c) ਚਿਲੀ
- (d) ਇਕੁਆਡੋਰ

86. ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨੀ 'ਸਬਸਟਾਂਸ ਐਂਡ ਸ਼ੈਡੋ', ਕਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ?

- (a) ਅਭਿਮਨਯੂ ਦੋਸਾਂਝ
- (b) ਕੀਰਤ ਪਰਾਸ਼ਰ
- (c) ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੂ
- (d) ਉਦੇ ਤਾਰਾ ਨਾਇਰ

87. Poorna Malavath of India has created a record as the youngest female ever in the world to climb Mount Everest. She belongs to which of the following States ?

- (a) Jharkhand
- (b) Chhattisgarh
- (c) Telangana
- (d) Karnataka

88. The 35th National Games are going to be held in 2015 in _____ and _____ is the Goodwill Ambassador for these Games.

- (a) Karnataka, Sachin Tendulkar
- (b) Kerala, Sachin Tendulkar
- (c) Kerala, Milkha Singh
- (d) Goa, Milkha Singh

89. Homi Bhabha Cancer Hospital and Research Centre (HBCHRC) shall be set up at which of the following places ?

- (a) Bhawanigarh, Sangrur
- (b) Khanna, Ludhiana
- (c) Zirakpur, Mohali
- (d) Mullanpur Garibdas, Mohali

90. The following countries have won the Football World Cup at least once upto 2010 :

1. Germany
2. Argentina
3. Brazil
4. Spain

Arrange these countries in the descending order of the number of times they have won the Football World Cup.

- (a) 3, 2, 1, 4
- (b) 3, 1, 2, 4
- (c) 3, 4, 2, 1
- (d) 3, 1, 4, 2

87. ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੂਰਨਾ ਮਲਾਵਥ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ । ਪੂਰਨਾ ਮਲਾਵਥ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਸ ਰਾਜ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ?

- (a) ਝਾਰਖੰਡ
- (b) ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ
- (c) ਤੈਲੰਗਾਨਾ
- (d) ਕਰਨਾਟਕ

88. 35ਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡਾਂ 2015 ਵਿਚ _____ ਵਿਖੇ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ _____ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ 'ਗੁੱਡਵਿਲ ਰਾਜਦੂਤ' ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

- (a) ਕਰਨਾਟਕ, ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ
- (b) ਕੇਰਲ, ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ
- (c) ਕੇਰਲ, ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ
- (d) ਗੋਆ, ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ

89. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਹੋਮੀ ਭਾਭਾ ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ (HBCHRC) ਕਿੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

- (a) ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, ਸੰਗਰੂਰ
- (b) ਖੰਨਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- (c) ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਮੋਹਾਲੀ
- (d) ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਗਰੀਬਦਾਸ, ਮੋਹਾਲੀ

90. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਸਾਲ 2010 ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ।

1. ਜਰਮਨੀ
2. ਅਰਜਨਟੀਨਾ
3. ਬਰਾਜ਼ੀਲ
4. ਸਪੇਨ

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਟਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 3, 2, 1, 4
- (b) 3, 1, 2, 4
- (c) 3, 4, 2, 1
- (d) 3, 1, 4, 2

ਨਿਰਦੇਸ਼: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 91 ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 94 ਲਈ ਹੇਠਲੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਉਪਰੰਤ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਨਵੀਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ-ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਅਸਰ ਤਹਿਤ ਹੋਇਆ । ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਚੇਤਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਨਕਸ਼ਾ ਘੜਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਿਰਦਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ । ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠ-ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ, ਮਸੀਤਾਂ, ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ-ਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਉੱਨਤ ਕੌਮ ਦੀ ਸਾਹਿਤ-ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪਰਿਚੈ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ । ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਮੁੱਚੀ ਸੋਚ-ਵਿਧੀ ਅਧਿਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਹੋਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਨਿਸਚਿਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ । ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਧੀਨ ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ । ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ । ਪਹਿਲਾ, ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਜਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਲੋੜਾਂ; ਦੂਸਰਾ, ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਸੰਕਟਸ਼ੀਲ ਸਥਿਤੀ; ਤੀਸਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ

ਮੋਹ-ਭਾਵਨਾ; ਅਤੇ ਚੌਥਾ, ਸਾਂਝੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਯਕੀਨ ਆਦਿ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ-ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਉਦੈ ਪਿੱਛੇ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ । ਪੱਛਮੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਕੱਤ੍ਰੀਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ, ਇਸਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ।

91. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੇ ਨਵੀਨ ਸਿੱਖਿਆ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ?

1. ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ।
2. ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ।
3. ਸਾਡਾ ਵਿਕਸਿਤ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਬਦਲਿਆ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) ਸਿਰਫ 2
- (c) 3 ਅਤੇ 4
- (d) ਸਿਰਫ 4

92. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਪਿਆ ?

- (a) ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਆਈ ।
- (b) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ।
- (c) ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁਲ੍ਹਾ ।
- (d) ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਠਿਨ ਹੋ ਗਈ ।

93. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ?

1. ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਤਾਂ ।
  2. ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ।
  3. ਆਪਣੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ।
  4. ਵਿਦਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ।
- ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) 1, 2 ਅਤੇ 3
- (c) 3 ਅਤੇ 4
- (d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

94. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ?

1. ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ।
2. ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ।
3. ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ।
4. ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) ਸਿਰਫ 1
- (b) 2 ਅਤੇ 3
- (c) 1 ਅਤੇ 4
- (d) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4

95. 'ਕਰਮ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਕੰਮ
2. ਕਿਸਮਤ
3. ਇੱਕ ਕਾਰਕ
4. ਇੱਕ ਮਾਪ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4
- (c) 1, 2 ਅਤੇ 4
- (d) 1 ਅਤੇ 4

96. 'ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਰੋੜੀ ਭੰਨਣਾ' ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ ?

- (a) ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨਾ ।
- (b) ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨਾ ।
- (c) ਆਪਣਾ ਭੇਤ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ।
- (d) ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪੁਚਾਉਣਾ ।

97. Furrow ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਠੀਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀ ਹੈ ?

- (a) ਸਿਆੜ
- (b) ਉਬਾਲ
- (c) ਬਿਨਾਂ ਦੱਸੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ
- (d) ਖਲਬਲੀ

98. 'ਦਰਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ/ਹਨ ?

1. ਦੀਦਾਰ
2. ਫਲਸਫਾ
3. ਗਲੇ ਮਿਲਣਾ
4. ਝਰੋਖਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ :

- (a) 1 ਅਤੇ 2
- (b) ਸਿਰਫ 1
- (c) 1 ਅਤੇ 4
- (d) 1, 3 ਅਤੇ 4

99. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਪਛਾਣੋ :

- (a) ਪਨਗੂੜਾ
- (b) ਪੰਗੂੜਾ
- (c) ਪੰਗੂੜਾ
- (d) ਪੰਘੂੜਾ

100. Acquaintance ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਚੁਣੋ :

- (a) ਪਤਾ
- (b) ਸਿਆਣੂ
- (c) ਸਮਾਨਤਾ
- (d) ਅਕਲਮੰਦ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਲਮ ਭਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ

ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਲੜੀ ਨੰ :

ਜਨਰਲ ਗਿਆਨ

ਰੋਲ ਨੰ :

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰ :

ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਨੰ :

ਨਾਮ :

ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ :

ਜਨਮ ਮਿਤੀ :

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ
ਸੀਰੀਜ਼

A

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ :

(ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰੋ)

(ਕੁਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : 100)

(ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ : 2:00 ਘੰਟੇ)

ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਇਨਵਿਜੀਲੇਟਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਖੋਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਲਮ ਵੱਡੇ ਅਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਣ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ, ਜੋ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ (ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਲਮ ਛੱਡਕੇ) ਵੀ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਇਸ ਪੰਨੇ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਭਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਨੀਲਾ ਜਾਂ ਕਾਲਾ ਬਾਲ ਪੁਆਇੰਟ ਪੈਨ ਹੀ ਵਰਤੋ। ਅਜਿਹਾ ਪੈਨ ਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਉਪਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ। ਸਿਆਹੀ ਵਾਲਾ ਪੈਨ ਧੱਬੇ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣੀ ਕਠਿਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਲਮ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
- ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 100 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 20 ਮਿੰਟ ਦਾ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਗੀ।
- ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਉਮੀਦਵਾਰ ਉੱਤਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਚੱਕਰ/ਗੋਲਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਅਨੁਸਾਰ a, b, c ਜਾਂ d ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਉਦਾਹਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰ ਕੇ ਜਾਹਰ ਕਰੋ :

a
b
c
d
- ਚੱਕਰ/ਗੋਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਭਰ ਕੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਕਾਟਾ ਜਾਂ ਸਹੀ ਲਗਾਕੇ ਉੱਤਰ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਸਕੈਨਰ ਕੇਵਲ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਏ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੱਕਰ/ਗੋਲੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 32 ਪੰਨੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ translation ਹੈ। ਕਿਸੀ ਉਲਝਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਖੋਲਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਲੈਣ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਪੰਨੇ ਪੂਰੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੰਨਾ ਅਣਛਪਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੁਰੰਤ ਨਰੀਖਿਅਕ ਅਮਲੇ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਛੇਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦਾ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤ੍ਰੀਕਾ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਰੀਖਿਅਕ ਅਮਲੇ ਤੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਏ।
- ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਹੇ ਅੰਕ ਅਰਥਾਤ ਇਕ ਅੰਕ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ।
- ਕੋਈ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਆਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ।
- ਆਖਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ।

PUNJAB PUBLIC SERVICE COMMISSION

FINAL ANSWER KEY

PUNJAB CIVIL SERVICES (EXECUTIVE BRANCH)

TO BE FILLED THROUGH **REGISTER C**

FOR PROCESS YEAR 2008, 2012 AND 2013

SERIES-A

Q. No.	Ans	Q. No.	Ans	Q. No.	Ans	Q. No.	Ans
1	B	26	D	51	D	76	D
2	C	27	C	52	B	77	C
3	A	28	A	53	D	78	B
4	B	29	C	54	A	79	A
5	B	30	B	55	A	80	D
6	B	31	A	56	B	81	A
7	C	32	A	57	D	82	C
8	C	33	C	58	C	83	D
9	D	34	D	59	D	84	B
10	A	35	C	60	A	85	B
11	C	36	B	61	C	86	D
12	D	37	*	62	A	87	C
13	B	38	B	63	A	88	B
14	C	39	D	64	B	89	D
15	D	40	A	65	A	90	B
16	B	41	C	66	*	91	C
17	B	42	D	67	B	92	*
18	C	43	*	68	D	93	D
19	C	44	B	69	B	94	B
20	A	45	D	70	C	95	B
21	B	46	C	71	C	96	C
22	A	47	C	72	D	97	A
23	C	48	A	73	A	98	A
24	A	49	D	74	B	99	D
25	B	50	B	75	D	100	B

*

Question is withdrawn and One [01] mark is awarded to all candidates.